

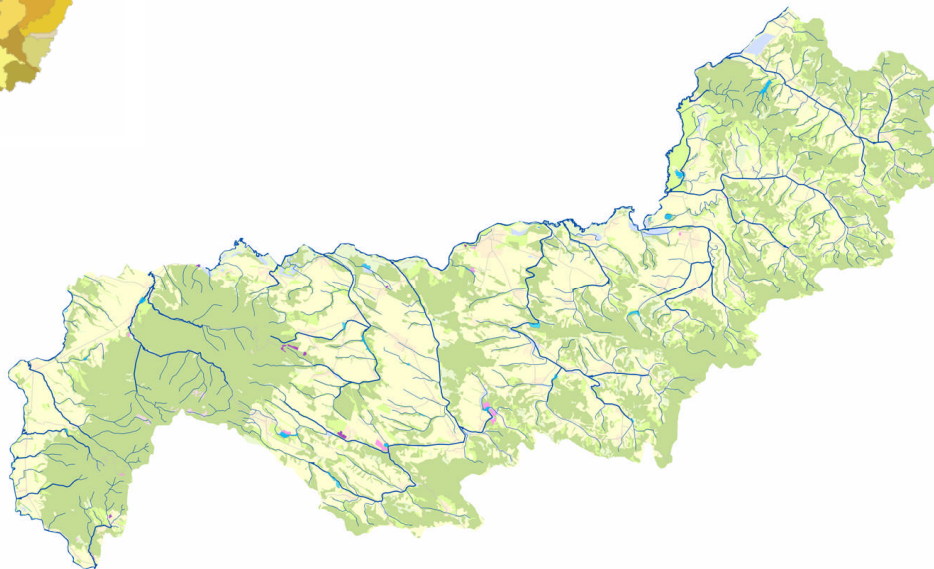
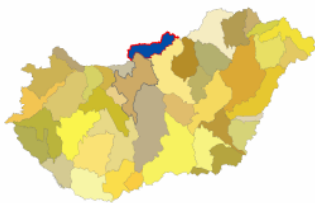

**Közép-Duna-völgyi
Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
Budapest**

JELENTŐS VÍZGAZDÁLKODÁSI KÉRDÉSEK

1-8 IPOLY TERVEZÉSI ALEGYSÉG

Budapest
2007. december

Kabay Sándor
Igazgató

Ipoly tervezési részegység (1-8)

1. A tervezési alegység leírása

Az Ipoly a Duna hazai területen betorkolló legnagyobb bal parti mellékveze. Vízhozama még elegendő ahhoz, hogy szabályozott medrét még egyensúlyban tartsa, így az Ipoly az a legkisebb vízfolyás, amely Magyarországon még folyónak minősíthető. Hosszúsága eredetileg 257 km volt, mely érték az elődeink által elvégzett szabályozások eredményeképpen 215 km-re rövidült meg. A folyó vízgyűjtő területe 5108 km², melyből hazánk területére 1430 km² nagyságú terület esik. Az Ipoly közel 100 km hosszúságú szakaszon képez államhatárt Magyarország és Szlovákia között. A tervezési egység kiterjedése teljes egészében lefedi az Ipoly hazai vízgyűjtőjét.

Az Ipoly vízgyűjtőjét nyugatról és északról a szlovák Érchegeység és a selmeci hegyek, keletről és délről a Karancs, a Cserhát és a Börzsöny határolják. A hazai vízgyűjtő legmagasabb pontja a Börzsönyben található 939 m magas Csóványos.

Az Ipoly vízgyűjtőterülete változatos felépítésű, középhegységi vidék. A töréses, pikkelyes, takaróredős szerkezetű Északi-középhegység részstáji közül a Nógrádi-medencének, a Börzsöny és a Cserhát egy részének lecsapoló folyója. A hozzávetőlegesen 220 km hosszúságú Ipoly fővölgy hullámterre medencék sokaságából áll, melyeket eróziós küszöbök választanak el egymástól. E szakaszokon a folyó völgye széles, lapos és kis esésű, kanyargó medrét sok helyen folyóteraszok kísérik. E kis esésű fővölgybe torkollanak a meredek pályájú, általában észak-déli irányú mellékpatakok.

A területet túlnyomórészt impermeábilis kőzetek (andezit, slír, agyag, vályog) építik fel. Vize mégis kevés, mert a vízgyűjtő kicsiny és csapadékban nem túl gazdag. A terület éghajlata hűvös. Napfénytartama közepes (1900-1950 óra), de kapott energiája az északi fekvés és a nagy területet elfoglaló északias fekvésű lejtők következtében országos szinten alacsonynak számít (a tenyészidőszak hőösszege: 2900-3000 °C). Nyara mérsékelt (júliusi átlaghőmérséklet: 19-20 °C, az Ipoly völgyében 20-21 °C), tele zord (-2 – -3 °C alatt). Az évi maximális hőmérséklet 32-33 °C, a minimum pedig -17 – -18 °C körül alakul. A hőmérséklet évi ingása az alföldi területeknél kisebb (évi hőingás: 20-23 °C). Felhőzete közepes. Csapadékviszonyai az erős domborzati tagoltság következtében változatosak: a medencék kevesebb csapadékot kapnak, mint a hegyvidékek. A Börzsöny felső szintjén az évi átlagos csapadék értéke 800 mm/év. A vízgyűjtő többi részén a csapadékmennyiség 600 mm/év körül mozog. A csapadék maximuma májusban van. A nyári félév (április-szeptember) átlagos csapadéka 325 mm (Börzsöny 425 mm). A maximális és minimális évi csapadék értékek 850 mm, illetve 375 mm, a Börzsönyben 1000 mm és 450 mm. A magassággal számottevően csökken a hőmérséklet és a légnyomás. A késő tavaszi és kora őszi fagyok nem túl gyakoriak. Szélviszonyai változatosak, az uralkodó szélirány a nyugati. A szél erő közepes, a hegy-völgyi szél nagyon gyakori jelenség.

Az Ipoly heves és szélsőséges vízjárású vízfolyás. Az évenként lefolyó vízmennyiség ingadozásának mértéke több mint 1:7. Az előforduló legkisebb és legnagyobb vízhozamok aránya egy-egy esztendőn belül az 1:200-at meghaladhatja, több évre vonatkoztatva elérheti az 1:1000-et is. Mellékvízfolyásain ezek az értékek még nagyobb szélsőségeket mutatnak, hosszantartó szárazság idején ki is száradhatnak. Az Ipolynak két árvize van: a hóolvadás

utáni tavaszi (március), mely egybeesik a Duna árvizével, és a nyári esőzések hatására kialakuló kora nyári, a Duna nyári árvize után. Kisvize augusztus-szeptember hónapokra esik. Balassagyarmatnál kisvize 0,47 m³/s, nagyvize 286 m³/s, a torkolatnál ugyanezen értékek 1,7 m³/s, illetve 400 m³/s. Az Ipoly végig teraszos völgyben folyik. Esése jelentős, Balassagyarmattól a torkolatig tartó alsó szakaszán is még 32 cm/km. A völgyfenék anyaga agyagos homok, hordalékszállítása csekély.

Az Ipoly vízgyűjtőterületének tehát kb. 1/3 része esik Magyarország területére. A vízmennyiségi szempontból jelentősebb mellékvizek hazánk területén kívül érkeznek a folyóba. A mellékvizek esése az Ipolynak öt-tízszere is lehet. Nagyobb hazai mellékvizei: a Dobroda-, Ménes-, Szentlélek-, Lókos-, Derék-patakok, illetve a Fekete-víz. Az érintett vízgyűjtők dombvidéki jellegű kisvízfolyásainak vízjárása szélsőséges. Jellemző, hogy az év nagy részében a vízszállításuk minimális, azonban nyári nagyintenzitású csapadékból, illetve gyors hóolvadásból plusz csapadékból pár óra alatt vízhozamuk ugrásszerűen megnő, árhullám alakul ki, és vonul végig a patakon, esetleg a mederből kilépve a völgyfenéken. Az árhullámok levonulási ideje pár óra, 1-2 nap.

A patakok mellett bevédett ártér - kivéve az Ipolyba torkolló vízfolyások torkolati szakaszait - nincs, így amennyiben a meder vízszállító képességénél nagyobb valószínűségű árhullámok alakulnak ki, az árterek elöntésre kerülnek.

Az Ipoly viszonylag tiszta vizű vízfolyás, de vizének minősége nemcsak hazai hatásoktól függ, mivel a vízgyűjtő jelentős része Szlovákiához tartozik.

A vízgyűjtő nagy részét erdő borítja, uralkodó fafajai a tölgy és a bükk. A vulkáni hegységekben az andezit málladékon savanyú podzolos, fakó erdei talajok, az Ipoly teraszain futóhomok, a Nógrádi-medencében pedig barna erdőtalaj található. A gyakori suvadások miatt viszonylag nagy a talajerózió veszélye.

A tervezési egység területén összesen 91 lakott település található. Ebből 3 város (Balassagyarmat, Szécsény és Rétság), illetve Szob és Salgótarján kisebb közigazgatási területei. A településsűrűség – a természeti adottságoknak megfelelően – az országos átlagnál nagyobb. A hegyvidéki területeken a kistelepülések a jellemzőek, nagyobb települések csak az Ipoly völgyében jöttek létre.

A térség gazdasági központjai a két nagyobb település, Balassagyarmat és Salgótarján köré csoportosulnak. Az 1980-as években még létező ipari termelési szerkezet átalakulásával az itteni népességnek jelentős mértékű munkanélküliséggel kell megküzdeni. Az ipari termelést a nagyobb települések környékén (pl. Balassagyarmat, Rétság) ipari parkok létesítésével próbálják meg fellendíteni. Ezek többek között elősegítik az iparszerkezet átalakítását, az ipari termelés növekedését, a munkanélküliség csökkenését, a vállalkozások közötti kapcsolatok erősödését, hozzájárulnak az adott térségben élők életszínvonalának emelkedéséhez.

Az 1990-es évtized első felében jelentősen visszaesett a mezőgazdasági termelés, ami ezt követően csak mérsékelten emelkedett. A mezőgazdaság magánosítása során a termőterületek jelentős része egyéni gazdálkodók kezébe került, akik azonban megfelelő eszközök és tőke hiányában a szétaprózott birtokokon nem tudtak a korábbi évekkel azonos vagy magasabb szinten termelni, a földterület jelentős hányada megműveletlen maradt.

A régió történelmi nevezetességei és természeti szépsége az idegenforgalom terén számtalan, ma még kihasználatlan lehetőséget kínál. A kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek száma – az igényeknek megfelelően – az olcsóbb szálláshelyek közül a turistaszállásoknál, üdülőházaknál bővült, de emellett az igényesebb szállodáknál is emelkedett. A vendégforgalom 2000. és 2005. között csak minimálisan csökkent, ami az egyre nagyobb számban ide látogató külföldi vendégeknek köszönhető.

A tervezési egység nagyobb része az ország egyik leghátrányosabb helyzetben lévő régiójának megyéjében (Nógrád) található. A felzárkóztatás elősegítése, az elmaradás mérséklése érdekében az ezredfordulót követően számos területen jelentős központi források érkeztek a térségbe. Felhasználásuk pozitív hatása elsősorban az infrastrukturális fejlesztésekben (pl.: közút-, víz- és csatornahálózat kiépítése, bővítése) mutatkozott meg. Ennek ellenére a gazdaság mutatóiban (GDP, ipari termelés, munkanélküliségi ráta, stb.) számottevő változás, előrelépés egyelőre nem tapasztalható.

2. Jelentős emberi beavatkozások a területen

Árvízvédelmi töltések, mederrendezés, mederkarbantartás

A folyó szabályozásának, azaz árvízvédelmének szükségessége már a XIX. század derekán felvetődött. Több terv is készült, melyek az ármentesítés keretein belül a folyó kanyarulatainak átmetszését is tartalmazták. A XX. századi Világháborúk azonban ezen elképzelések megvalósítását nem tették lehetővé. A második Világháborút követően a két szomszédos ország közös vízgazdálkodási kerettervet készített, melynek alapján készült el az Ipoly szabályozásának terve a Szob-Ipolytarnóc közötti szakaszra (1975.). A tényleges szabályozási munkák az 1970-es évektől gyakorlatilag az ezredfordulóig tartottak. Ennek keretein belül, első lépésként, a folyó középvízi medrének korrekcióját végezték el, a kanyarulatok átmetszésével növelték meg a vízzállító képességet. A folyó középvízi medrének vízzállító képességét az évenkénti előfordulású vízhozamokra méretezték, míg az árvízvédelmi töltéseknél a százévenkénti előfordulási valószínűségű árvízszintekre, illetve hozamokra történt a méretezés. A töltéskorona szintje belterületen ehhez képest 1 m-el, míg külterületen 0,5 m-el van kiemelve. Az elsősorban árvízvédelmi célzatú szabályozást követően - elsősorban a szomszédos állam beruházásában - duzzasztóművek és a belvízátemelő szivattyútelepek létesültek. Ennek keretein belül a folyó Pest megyei szakaszán két duzzasztómű épült, Ipolytölgyes és Tésa térségében, míg a Nógrád megyei határszakaszon Ipolyvece, Dejtár és Rárópuszta térségében további 3 duzzasztómű létesült. Ezek közül csak a Rárópusztai van magyar tulajdonban, illetve üzemeltetésben.

Az Ipoly alegységbe tartozik a 02.09. sz. árvízvédelmi szakasz védvonalai Ipolydamásd-Letkés-Ipolytölgyes árvízvédelmi szakasz, melyek három önálló öblözetrészt védenek. A védművek kiépítésének keretében épült védvonal egyrészt az Ipoly menti töltéseket, a Letkés-patak kétoldali és a Nyerges-patak balparti visszatöltésezését foglalja magába. Másrészt Ipolydamásd belterületének védelme érdekében is védvonal létesült. Továbbá a Nyerges-patak jobbparti és a Ganádi-patak balparti, mint külön – harmadik - öblözet visszatöltésezését is tartalmazza. Ide sorolhatók a mederrendezések, melyek bizonyos területek lecsapolását biztosították. Majd 1963-as csapadékos év után megkezdődtek a befogadó vízfolyások alaprendezései. Az alaprendezések során külterületen $NQ_{10\%}$ -os, belterületen $NQ_{2\%}$ -os mértékadó vízhozam kiöntésmentes levezetésére épültek ki a medrek.

Az Ipoly szabályozását mindkét fél (Magyar, Szlovák) befejezettnak tekinti.

Jelentős emberi beavatkozások közé sorolhatók továbbá az éves fenntartási munkák, melyekre egyre kevesebb fedezet áll a kezelők (pl. KÖVIZIG, társulatok) rendelkezésére. A medrek feliszapolódása, benőttsége miatt a medrek vízszállítása a kiépítési vízhozamukhoz képes folyamatosan csökken.

Felszíni vízkivételek (más vízgyűjtőre történő átvezetés)

Az Ipoly érintett vízgyűjtőterületén felszíni vízkivételek a Komra-völgyi tározón és a Terény-Kiskérpusztai tározón keresztül történik. Az Ipolyból kivett víz, a Komra-völgyi tározón keresztül ÉRV működési területére eső körzetek ivóvízellátását szolgálja. Az így felhasznált víz befogadója a Tarján patak, mely a Zagyva vízgyűjtőjére esik. Az Ipoly vízminőségét jelentősen befolyásolja a szlovák tározók fenékleürítőinek megnyitása.

Szennyvizek

A vízfolyások állagát, a vízminőséget, a feliszapolódást kedvezőtlenül befolyásolják a vízfolyásokba bevezetett nem kellően tisztított, vagy tisztítatlan ipari, mezőgazdasági és kommunális szennyvizek. Kisvízi időszakban – kellő hígítás hiányában – nagy a szennyvízből eredő lerakódás a medrekben. A mederbe lerakódott szennyvíziszap nemcsak csökkenti a meder vízszállítását, rontja a vízminőségét, hanem jelentősen megnöveli a vízfolyás jövőbeni rendezési költségeit is, mivel az eltávolítandó iszap a helyszínen nem teríthető el, el kell szállítani, mert sokszor veszélyes hulladéknak minősül. Általánosan elmondható, hogy a településeken keletkező szociális szennyvizek - a felszíni vizek jó ökológiai állapotának elérése tekintetében fontos - tápanyag tartalma jelentősen megnövekedett az elmúlt tíz évben, amit a korábban, de többnyire még a közelmúltban létesített szennyvíztisztító telepek sem tudnak kellően eltávolítani.

A nyers szennyvíz minőségét a megemelkedett vízdíjak és a mennyiségileg lecsökkent ipari szennyvízkibocsátás negatívan befolyásolták. Az ún. természetközeli (tavas, nádgyökeres, élőgépes) szennyvíztisztítási program keretében létesített szennyvíztisztító telepeken (Szügy, Verseg, Tar, Nógrád-Diósjenő, Nőtincs) – mivel ezek a technológiák nem a magyarországi szennyvízminőségre illetve befogadó viszonyokra nyújtanak megoldást - nem megfelelő a tisztítási hatásfokuk. Hasonló a probléma a kisebb (300-500 m³/nap alatti) szennyvíztisztító telepeken, ahol főleg az őszi-téli alacsony hőmérséklet okozza a nem megfelelő tisztítási hatásfokot. A szennyvíziszap elhelyezése jelenleg általában hulladéklerakón (szeméttelen) történik, amit a jelenlegi jogi szabályozás túrt és megszüntetendő státuszúként kezel. A településeken a csapadékvizek nem megfelelő elvezetése, illetve az esetleges kivitelezési hibák miatti infiltráció a szennyvíztisztító telepeken hatásfokromlást okoznak a tisztításban.

A tervezési terület egy részén a foszfor eltávolítása korábban nem volt követelmény. A nógrádi tájegység vízfolyásaira jellemző az időszakos, de legalább az év nagy részében nagyon kicsi vízhozam. A szennyvíztisztítás talajszűrővel történő kiegészítését az agyagos, kötött talajok nehezítik, vagy lehetetlenné teszik.

Az egység területén két nagyobb kapacitású szennyvíztisztító üzemel (Balassagyarmat 4.500 m³/nap, Szécsény 2.000 m³/nap), emellett még 4 db 1.000 m³/nap alatti és 8 db 500 m³/nap alatti kapacitású tisztítótelep található. A szügyi telepen probléma, hogy az nem alkalmas a magas szerves anyag tartalmú szennyvíz kezelésére. A kisebb szennyvíztelepek, különösen a

hűvösebb évszakokban, nem tudják az előírt határértékeket teljesíteni. Az ipari szennyvízkibocsátás a területen nem jelentős. Termál/hűtővíz bevezetés a Jenői-patakba (520 m³/nap) történik.

Vízrendezés

A részvízgyűjtő fő befogadója az Ipoly, szabályozása a határvízi szakaszon megtörtént, problémát a meder duzzasztások okoznak, mert akadályozzák a hal fauna természetes mozgását.

A részvízgyűjtő hegy- és dombvidéki jellegéből adódóan a vízfolyások vízjárása szélsőséges, így száraz időben viszonylag csekély vízkészlettel rendelkeznek, csapadékos időben pedig adott esetben rendkívül heves lefolyás jellemzi őket. A hidromorfológiai kockázatot növelő völgyzárógátás tározók célja ezen szélsőségek mérséklése. A térségben számos kisebb-nagyobb kapacitású tározó készült, a tározók száraz időre tározzák a csapadékos időszakokban lefolyó vizeket, nagycsapadék idején pedig a nagyvizek egy részének tározásával csökkentik az alvízi meder terhelését, az árvíz mértékét.

Terény-Kiskérpusztai tározó: völgyzárógátás tározó, árvízi ill. horgászati hasznosítási céllal. A tározó iszapja a korábbi víziszármazás-tartás következtében jelentős mennyiségű iszapot tartalmaz, mely leürítése csak megfelelő hígítóvíz mellett lehetséges, ugyanakkor a tározó rossz állapota miatt a tározót le kell üríteni.

Komra-völgyi-tározó: mesterségesen feltöltött (elsősorban az Ipoly vízkészletéből) ívóvíz igények kielégítését szolgáló víztározó, és mint ilyen fokozott vízminőség védelem alatt áll.

További hidromorfológiai kockázatot jelenthet minden tározó, melyek a vizek lefolyási viszonyait megváltoztatják. Ezek közül elsősorban a völgyzárógátás tározók érdemelnek nagyobb figyelmet, mivel adott esetben a víz továbbfolyását teljes egészében megakadályozzák, ily módon különösen a vízi élővilág életlehetőségeit csökkentik. Ugyanakkor árvízcsökkentő hatásuk révén – megfelelő kialakítás és karbantartás esetén – a vízfolyás alsó szakaszainak árvízi biztonságát növelik. Az egyes létesítményeket mindig külön-külön kell vizsgálni, mivel adott esetben egy kisebb létesítmény nagyobb problémát jelenthet egy kisebb vízfolyáson, mint egy jóval nagyobb létesítmény egy nagyobb vízfolyáson.

Felszín alatti vizek

Az emberi tevékenység nagy része a felszín alatti első, sekély mélységű víztestet érinti. A sekélymélységű víztestekbe történő legjelentősebb mennyiségi beavatkozás a vízkitermelés, melyen belül megkülönböztetünk főleg a felszíni vízből utánpótlódó (partiszűrésű), valamint a csak talajvízből utánpótlódó vízkivételi helyeket. A felszín alatti víztestek érzékenyek az emberi tevékenységekre. Az ember által okozott beavatkozások hatására elszennyeződhetnek. Ennek következtében az ivóvíz ihatatlanná válik. Néhol a kitermelt vizet még meg lehet tisztítani ivóvíz minőségűre, de vannak helyek ahol a víztermelőhely feladását eredményezi az elszennyeződés. A partiszűrésű vízbázisok, helyzetüknél fogva, a legérzékenyebbek az emberi beavatkozásokra, ezért a sérülékeny vízbázisok közé tartoznak.

A működő sérülékeny vízbázisokról tanulmány készül, mely feltárja a vízbázis körüli lehetséges szennyező forrásokat. Modellezéssel meghatároznak a vízbázis körül

védőterületeket, melyeken bizonyos emberi tevékenységekkel kapcsolatos korlátozásokat kell bevezetni az ivóvíz minőségének megtartása, illetve javítása érdekében

A vízgazdálkodási területen számos vízbázis van, A vízbázisok védőterületeinek kijelölése folyamatban van. Vámosmikolán a vízbázis védőterület-kijelölési dokumentáció elkészült, de a nem megfelelő vízminőség (nitrát, ammónia), illetve a vízkezelési technológia hiánya miatt a vízmű nem üzemel. Balassagyarmaton a vízműutak a rossz vízminőség és a nyugat-nógrádi regionális ivóvízhálózat megépülése miatt több mint tíz éve nem üzemelnek, a vízmű vízjogi engedélyének visszavonása folyamatban van.

A sekélymélységű víztestben az emberi tevékenységek hatására bekövetkező minőségi változások különfélék lehetnek. A szennyvízelhelyezés következtében a felszín alatti vizeket érő terhelések közül települési folyékony hulladék (TFH) leürítés földmedrű leürítőbe Vámosmikolán és Bánkon történik. Nyárfás öntöző nincs a területen.

Az ipari és mezőgazdasági pontszerű szennyezések közül az Ipoly vízgyűjtő területén 3 db egységes környezethasználati engedéllyel (IPPC) működő cég található: a nógrádmarci hulladéklerakó, Rétságon egy alumínium feldolgozó (fröccsöntő) üzem, Romhányban pedig egy kerámia termék gyártó üzem működik. A települési kis lerakók a hatályos jogszabályoknak megfelelően legkésőbb 2009. július 15-éig üzemelhetnek. Litke hulladéklerakóján a hulladéktest az elvégzett környezetvédelmi felülvizsgálat eredménye szerint a talajvízben áll, ezzel potenciális veszélyforrást jelent a felszín alatti vizekre.

Az Ipoly vízgyűjtő területen számos homok és kavics bánya (Érsekvadkert, Ludányhalászi), agyag bánya (Szécsény, Romhány), valamint andezit bánya (Márianosztra, Karancsberény) üzemel.

Az Ipoly vízgyűjtő területén 6 db kármentesítési eljárás van folyamatban, melyek majd mindegyike Balassagyarmat ipari területeit érinti. Az OKKP keretén belül kármentesítési eljárás nincs folyamatban. Az Ipoly vízgyűjtő területe általánosságban véve nem mondható szennyezettnek.

Mezőgazdasági eredetű diffúz szennyezések közül nitrátérzékenység szempontjából a terület nagy része nem veszélyeztetett, kivéve Litke, Patvarc, Dejtár, Bernecebaráti, Tésa, Vámosmikola és környékét. Az Ipoly vízgyűjtő területen néhány nagyobb szarvasmarha és sertéstelep (Csitár, Érsekvadkert, Karancsság) található, valamint számos kisebb, magánszemélyek háztartási igényeit kielégítő állattartás is jellemző. A kisebb volumenű állattartás és növénytermesztés okozta mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezés jellemzően a felszín alatti vizek felső részét érinti. A területen az állattartáshoz kapcsolódóan előfordul a nyárfás hígtrágya elhelyezés (Érsekvadkert).

A régió területén a porózus hegyvidéki víztestekből való vízkivétel nem jellemző.

Az Ipoly vízgyűjtő területen problémát okoz a sok kis települési hulladéklerakó, amelyekben a hulladék lerakása megfelelő műszaki védelem nélküli, illetve ugyanezen lerakók nagy többségében a műszaki védelem nélküli kazettákban helyezik el a települési folyékony hulladékot. A települési kis lerakók a hatályos jogszabályoknak megfelelően legkésőbb 2009. július 15-ig üzemelhetnek, azonban a térségben tervezett regionális hulladékkezelő rendszer várhatóan nem készül el ezen határidőig.

2007. október 31-én bezárt a Szécsény területén lévő lerakó, mely kapacitása alapján egységes környezethasználati engedély (IPPC) köteles lenne, de kialakítása nem felel meg a hatályos jogszabályoknak. Litke hulladéklerakójának felszámolását tervezi, mivel a hulladéktest az elvégzett környezetvédelmi felülvizsgálat eredménye szerint a talajvízben áll. Ugyancsak problémát okoznak a területen korábban felhagyott bányák, melyek feltöltése sok esetben hulladékot használtak.

3. Jelentős vízgazdálkodási kérdések

1. A szennyvíztisztítókkal kapcsolatban elmondható, hogy kapacitásuk és tisztítási hatásfokuk nem kielégítő (pl. foszfor eltávolítás, vagy a természetközeli technológiájú telepek működési problémái). Lökésszerű, nem kellően kezelt ipari szennyvizek és a lakossági csapadékvíz terhelések hosszabb időre zavart okozhatnak a szennyvíztisztító telepek működésében, ezáltal megnövekedik a befogadók terhelése. A szennyvíziszap elhelyezésének kérdése nem megoldott. Gyakori, hogy kisebb háztáji szennyvíztisztítókat alkalmaznak, amelyeknél az üzemelés biztonsága nem megnyugtató, illetve az, hogy néhány vízminőséget alapvetően meghatározó anyag adott esetben időszakosan nagyobb koncentrációban lehet jelen a vízfolyásban – ami az élővilág szempontjából szélsőséges esetben végzetes is lehet.
2. A vízfolyások beleértve az Ipoly folyót is kereszt és hosszirányú átjárhatóságának biztosítása nem megoldott. Az átjárhatóságot gátolják a bukók, mederduzzasztók és völgyzárógátás tározók. Az Ipoly határvízi szakaszán a halfauna mozgását akadályozó mederduzzasztásoknál a hallépcsők építése megkezdődött.
3. Az Ipoly feszített vízgazdálkodási helyzetben van. Az Ipolyból és mellékfolyóiból történő többlet vízkivétel további jelentős potenciális problémaforrás. A vízgyűjtőn nagy számban jelenlévő tározók vízvisszatartása jelentős, a környező talajvízszintet megemelik, emellett a tározók alatti szakaszokon vízhiányos állapotot okoznak. Az azonos vízfolyáson lévő tározók egymásra hatása nem tisztázott, továbbá koordinálatlan üzemeltetésük az alsóbb tározók vízhiányát okozhatja.
4. Élőhelyek revitalizációjának kérdése. Ezek között kiemelt feladat az Ipolyszögi Égerláp természetvédelmi kezelése. A terület az Ipoly folyó medersüllyedésének köszönhetően kezd kiszáradni. Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az Égerlápot tápláló vízfolyáson több tározó is van, ami a párolgatatás következtében kedvezőtlenül befolyásolja az égerláp vízháztartását. Az Égerláp vízpótlásának megoldásai ismertek, megoldást jelenthet a létrejött medermélyülési folyamatot megszüntetése. A holtágak újraélesztésének lehetőségeit felül kell vizsgálni.
5. A sekély felszínalatti vizek kémiai állapota nagyon érzékeny az emberi tevékenység következtében fellépő terhelésre. Az ipolymenti partiszűrészű vízbázisok olyan mértékben elszennyeződhetnek, hogy fel kell adni a termelést. (Balassagyarmat, Vámosmikola)

6. A térség déli részén, a Duna-balparti Termálkarszt területén az utóbbi időben élénk érdeklődés nyilvánult meg termálvíz-felhasználásra alapozó gazdasági vállalkozások létesítése iránt. A jelenlegi ismeretek alapján azonban nem állapítható meg egyértelműen a tervezett fejlesztések hatása, a kitermelhető hideg és meleg karsztvizek mennyiségére. A karsztvíz-testek vízminőségét a beszivárgási területen végzett emberi tevékenység is módosítja.
7. A folyó mindkét oldalán lévő régiók a valamikori Ipoly hidak közösen történő újjáépítését tervezik (8 db.). Ennek keretein belül, a két ország kormányfői ez év nyarán megállapodtak az első két Ipoly híd megépítéséről, a folyó Nógrád megyei határszakaszán. A folyó Pest megyei határszakaszán több híd tervezése kezdődött meg, ami problémát okozhat a medermorfológiában és a fejlesztések következtében létrejövő potenciális szennyezések miatt.

ADATLAP

a Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése” című KEOP 2.5.0 projekt keretében működtetett
VIZEINK.HU honlapon történő dokumentumok publikálásához

1. A beküldő szervezet neve:

1.1. Kontakt személy:

1.2. Telefonszám:

1.3. E-mail:

2. A dokumentum címe:

2.1. A dokumentum típusa:

2.2. A dokumentum státusza:

2.3. A dokumentum verziószáma:

2.4. A dokumentum zárásának időpontja:

2.5. A publikálás kezdete:

2.6. A publikálás vége:

3. A dokumentum helye a tervezési rendszerben:

országos

regionális

helyi

4. Kulcsszavak:

5. Egyéb fontos kérdés a honlapon történő publikációval kapcsolatban:

Amennyiben az adatlap kitöltésével kapcsolatban kérdése merül fel, kérjük írjon a vizeink@respect.hu címre!